462/1919 Sb.
Zákon

ze dne 24. července 1919

O propůjčování míst legionářům.

Vyhlášeno dne 7. srpna 1919, datum poslední novelizace 31. října 1946

Na základě usnesení Národního shromáždění k doplnění zákona ze dne 23. května 1919, č. 282 Sb. z. a n., nařizuje se:

§ 1.

Legionáři, t. j. vojíni českoslovenští, kteří vyhovují podmínkám stanoveným v § 2, mají nárok žádati za udělení míst ve službě státní a veřejné, též při jiných závodech a podnicích státem podporovaných a zaručených.

Služba ztrávená v čsl. legiích počítá se všem legionářům trojnásobně do služby i do výslužby. Doba ztrávená v legiích počítá se dnem přihlášky do legií, kde nelze zjistiti den přihlášky, tedy dnem nastoupení služby v legiích.

§ 2.

Legionářem jest každý dobrovolník čsl. legionářské (revoluční-zahraniční) armády, který byl do ní zařazen na základě přihlášky učiněné příslušnému orgánu nebo zástupci čsl. Národní Rady v Paříži nebo některé z jejích odboček nejdéle do 28. října 1918, a to úplně dobrovolně, bez jakéhokoli nátlaku, nebo nařízení čsl. Národní Rady nebo jiného čsl. revolučního orgánu veřejnou mocí nadaného, a v den převratu, t. j. 28. října 1918, skutečně v ní službu podle svého služebního přidělení konal — nebo který hodnověrně prokáže, že z důvodů, na jeho moci a vůli nezávislých, nemohl v uvedený den v místě příslušného zařazujícího a přidělujícího čsl. vojenského orgánu k zařazení býti přítomen — nebo který byl z ní řádně propuštěn.

Československou legionářskou (revoluční-zahraniční) armádou rozumějí se autonomní, z Čechoslováků složené vojenské formace ve svazku příslušných spojeneckých armád, které podléhaly nejvyšší politické autoritě čsl. Národní Rady v Paříži pod předsednictvím Masarykovým.

Vedle toho za legionáře jest pokládati rovněž Čechoslováky rakouského, uherského neb německého státního občanství, kteří během války dobrovolně vstoupili do některé ze spojeneckých a spřátelených pravidelných (regulárních) armád, jsoucích v pravidelné válce proti středoevropské koalici (Německo, Rakousko-Uhersko, Bulharsko, Turecko) a v ní v době převratu, t. j. 28. října 1918, skutečně konali službu, nebo z ní byli řádně

propuštěni, prokáží-li hodnověrně, že z důvodů na jejich vůli nezávislých nebylo jim možno vstoupiti nebo přestoupiti do čsl. revoluční-zahraniční legionářské armády.

Armády spojenecké a spřátelené jsou: americká, anglická, francouzská, italská, ruská až do 28. února 1918 a srbská.

Spojeneckým a spřátelením armádám uvedeným v předchozích dvou odstavcích se klade na roveň Rudá armáda Svazu sovětských socialistických republik.

Potvrzení o tom, kdo je legionářem, vydává kancelář Československých legií při ministerstvu Národní obrany.

§ 3.

K uplatnění nároku v § 1 vytčeného, vyhražují se legionářům:

1. některá místa služební výhradně;

2. přednost před spolužadateli při obsazování jiných míst.

§ 4.

Místa služební legionářům vyhražená jsou:

a) Všechna místa sluhů a dohlížitelů (dozorců) u státních úřadů, trestnic a jiných ústavů, na které stát buď celý náklad, nebo část nákladu nese, rovněž tak ve službách zemských, okresních a obecních úřadů a fondů veřejných.

b) Místa sluhů úředních a kancelářských, také k nižší službě dohlížitelské a provozovací náležející, u železnic, paroplavby a u jiných závodů a podniků státem podporovaných a zaručených, k nimž teprve se dává koncese, nebo které jsou již povoleny, ale stanovami svými, koncesními listy neb jiným způsobem jsou zavázány, aby při obsazování míst přihlížely k déle sloužícím poddůstojníkům.

Všech výše jmenovaných míst vyhražuje se pro legionáře 50 procent do té doby, dokud kancelář českoslov. legií při ministerstvu Národní obrany neprohlásí, že na určitá místa pro legionáře nereflektuje.

§ 5.

Při obsazování úřednických míst manipulačních a kancelářských u úřadů, soudů a závodů, jmenovaných v § 4 pod lit. a) a b), budiž dávána přednost před jinými spolužadateli legionářům, kteří mají nárok o taková místa žádati a prokáží k nim úplnou způsobilost.

Tatáž přednost náleží jim při obsazování míst ve státní civilní stráži bezpečnosti a ve stráži finanční.

§ 6.

Seznamy vyhražených míst sluhů a úředníků, při jejichž obsazování mají legionáři přednost, buďtež úředně sestavovány, vedeny v evidenci a čas od času vyhlašovány.

§ 7.

Legionářům kteří podle tohoto zákona mají nárok, žádati za vyhražená místa, nebo mají přednost při obsazování místa, vydá ministerstvo Národní obrany průkaz, který nutno k žádostem přiložiti.

Je-li legionář způsobilý zastávati místo úřednické budiž to v průkazu připomenuto.

Ministerstvo Národní obrany povede zvláštní seznam průkazů.

Úlevy, poskytnuté legionářům na základě zákona ze dne 23. května 1919, č. 282 Sb. z. a n., při přijímání do státních úřadů platí i pro přijímání do jiných služeb v § 4 uvedených.

§ 8.

Žádost se může týkati:

a) určitého místa volného neb

b) místa, jež se teprve uvolní.

V případě druhém legionář-žadatel se zaznamená.

§ 9.

Když má býti obsazováno nějaké místo, uvedené v § 4, lit. a) a b) a § 5, jest úřad, ústav nebo závod, jemuž přísluší právo obsazovací, povinen místo veřejně vyhlásiti, vyměřiti přiměřenou lhůtu k podání žádosti a zpraviti o něm ministerstvo Národní obrany.

Jestliže však pro uvolněné místo jsou již zaznamenáni žadatelé-legionáři a jestiže místo se udělí legionáři, není třeba je vypisovati a oznamovati ministerstvu.

§ 10.

Úřady, ústavy a závody, mající právo obsazovati místa, jež jsou vyhrazena legionářům, nebo na něž legionáři mají přednostní právo, jsou povinny, vésti seznamy docházejících žádostí a vydati každému žadateli potvrzení, že žádost podal s udáním počtu žadatelů, kteří na totéž místo byli zaznamenáni.

§ 11.

Každý žadatel jest povinen předložiti průkaz, že nabyl práva žádati (§ 7), a jest povinen prokázati, že jest způsobilý k službě, za kterou žádá, jakož i že jest občanem Československé republiky.

§ 12.

Místa v § 4 vyhrazená se mohou propůjčovati pouze legionářům, kteří mají právo o ně žádati (§ 1), leda že by se nehlásil žádný legionář, jenž má právo žádati a jenž jest pro dotyčné místo způsobilý.

Z oprávněných žadatelů-legionářů může býti zvolen kdokoli.

§ 13.

Každý oprávněný žadatel může si stěžovati, kdyby nějaké místo pro legionáře vyhražené, nebo místo, při jehož obsazování legionáři mají přednost, bylo zadáno proti ustanovením tohoto zákona.

§ 14.

Jestliže nějaké místo bylo obsazeno proti ustanovením tohoto zákona, tedy jest povinno ministerstvo, jemuž podléhá úřad, ústav nebo závod, jenž místo obsadil, prohlásiti obsazení místa za neplatné a nařídíti, aby byl propuštěn ten, kdo místo obdržel; toto ustanovení neplatí, jestliže ode dne, kdy místo protizákonně bylo obsazeno, do dne, kdy ministerstvo o tom zvědělo, uplynul 1 rok.

Jestliže závody jmenované v § 4, lit. a) a b), obsadí nějaké místo proti ustanovením tohoto zákona, trestají se pokutou 1000 až 5000 K i kdyby obsazení nemohlo již býti prohlášeno za neplatné; pokuta plyne do pomocného fondu československých legií.

§ 15.

Nárok na vyhrazená místa a přednostní právo při obsazování míst pozbývá se nebo pomíjí:

a) když legionář sám se ho vzdá,

b) když byl odsouzen a s odsouzením mocí zákona jest spojena ztráta způsobilosti k dosažení úřadů státních a veřejných.

Zánik práva na místa vyhrazená nebo zánik práva přednostního budiž poznamenán v seznamu průkazů (§ 7) a vydaný průkaz budiž majiteli odebrán.

§ 16.

Průkazy vydávané ve smyslu § 7, žádosti o místa, jakož i žádosti za zaznamenání a všechny přílohy k žádostem jsou osvobozeny od kolků.

§ 17.

Když se povolují koncese závodům a podnikům uvedeným v § 4, budiž v listině povolovací uvedeno, že jsou povinn vyhověti ustanovením tohoto zákona i tehdy, jestliže od státu nepožívají záruky nebo podpory.

§ 18.

Ministrovi Národní obrany se ukládá, aby tento zákon provedl v dohodě s ostatními ústředními úřady.

Zákon tento nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

T. G. Masaryk v. r.
Tusar v. r.
Klofáč v. r.